

Zmiana legislacyjna: pomoc prawna adwokata dla poszkodowanych w wypadkach

Osoby poszkodowane w wypadkach drogowych, starające się o rentę lub odszkodowanie, mają mieć zapewnioną pomoc prawną profesjonalnego pełnomocnika - adwokata lub radcy prawnego. Wynika tak z ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. W pracach legislacyjnych nad przedmiotowym rozwiązaniem aktywny udział wzięła Naczelna Rada Adwokacka za pośrednictwem Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA.

Z ramienia Instytutu w pracach legislacyjnych w Parlamencie uczestniczyła adw. Magdalena Fertak, istotnie przyczyniając się do wprowadzenia nowej regulacji.

Jeszcze w październiku 2021 r. przygotowała - w ramach prac ILiPP - opinię prawną do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw. Pani Mecenasa reprezentowała także Naczelną Radę Adwokacką w pracach Komisji Sejmowych nad tym projektem.

W efekcie postulowanych przez adw. Fertak zmian, w ramach ustawy o ruchu drogowym znalazła się regulacja:

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, 1981, 2052, 2262, 2270 i 2289) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 117 po § 5 dodaje się § 51-§ 54 w brzmieniu:

„§ 51. Prokurator, w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w ruchu lądowym określonego w przepisach rozdziału XXI ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, którego następstwem jest śmierć człowieka albo ciężki uszczerbek na zdrowiu, lub zarzutów popełnienia z użyciem pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym przestępstwa zabójstwa lub umyślnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu:

1) składa wnioski o ustanowienie pełnomocnika, będącego adwokatem lub radcą prawnym, do

wytoczenia powództwa o rentę przez osoby do tego uprawnione, o których mowa w art. 444 § 2 oraz art. 446 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509), jeżeli osoba uprawniona ze względu na wiek, stan zdrowia lub stan majątkowy nie jest w stanie samodzielnie dochodzić swoich roszczeń lub dochodzenie przez nią tych roszczeń byłoby znacznie utrudnione, a nie ustanowiła będącego adwokatem lub radcą prawnym pełnomocnika z wyboru i nie zachodzi wysokie prawdopodobieństwo istotnego przyczynienia się poszkodowanego lub osoby uprawnionej do zdarzenia, którego dotyczy przedstawiony zarzut;

2) może złożyć wniosek, o którym mowa w pkt 1, w przypadku gdy szczególne okoliczności odnoszące się do osoby uprawnionej, inne niż wskazane w pkt 1, uzasadniają konieczność ochrony jej interesów.

§ 52. Przepis § 51 stosuje się odpowiednio, jeżeli wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów popełnienia przestępstwa, o którym mowa w tym przepisie, nie jest możliwe z uwagi na stan zdrowia sprawcy lub z powodów, o których mowa w art. 17 § 1 pkt 5, 6, 8 lub 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534 i 1023).

§ 53. We wniosku, o którym mowa w § 51, należy określić osobę, na rzecz której ma zostać ustanowiony pełnomocnik, oraz wskazać okoliczności uzasadniające ustanowienie pełnomocnika i wytoczenie powództwa na podstawie art. 444 § 2 lub art. 446 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

§ 54. Sąd uwzględnia wniosek prokuratora, o którym mowa w § 51. Pełnomocnictwo udzielone w tym trybie obejmuje umocowanie jedynie do żądania udzielenia zabezpieczenia w formie miesięcznego świadczenia na zapewnienie środków utrzymania, o którym mowa w art. 7533 § 1, oraz wytoczenia powództwa, na podstawie art. 444 § 2 lub art. 446 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny na rzecz osoby uprawnionej i uczestnictwa w postępowaniach zainicjowanych żądaniem i powództwem. Ten sam pełnomocnik może być umocowany dla więcej niż jednego uprawnionego."

Przyjęte rozwiązanie jest regulacją istotną dla osób pokrzywdzonych w wypadkach drogowych, dzięki której zapewnia się im w pierwszej kolejności profesjonalną pomoc prawną - adwokata lub radcy prawnego - a tym samym gwarantuje ochronę ich praw.

Wprowadzone z inicjatywy adw. Magdaleny Fertak rozwiązania stanowią pożądaną społecznie krok w kierunku wzmocnienia możliwości korzystania przez obywateli z pomocy prawnej świadczonej przez w pełni do tego przygotowane i profesjonalne podmioty.

Zniweluje to ryzyko nawiązywania przez pokrzywdzonych w wypadkach współpracy, na nie zawsze jasnych warunkach, z podmiotami, które często wykorzystują położenie życiowe poszkodowanych, wymuszając z ich strony trudne do odwrócenia i nie zawsze korzystne deklaracje i decyzje.

